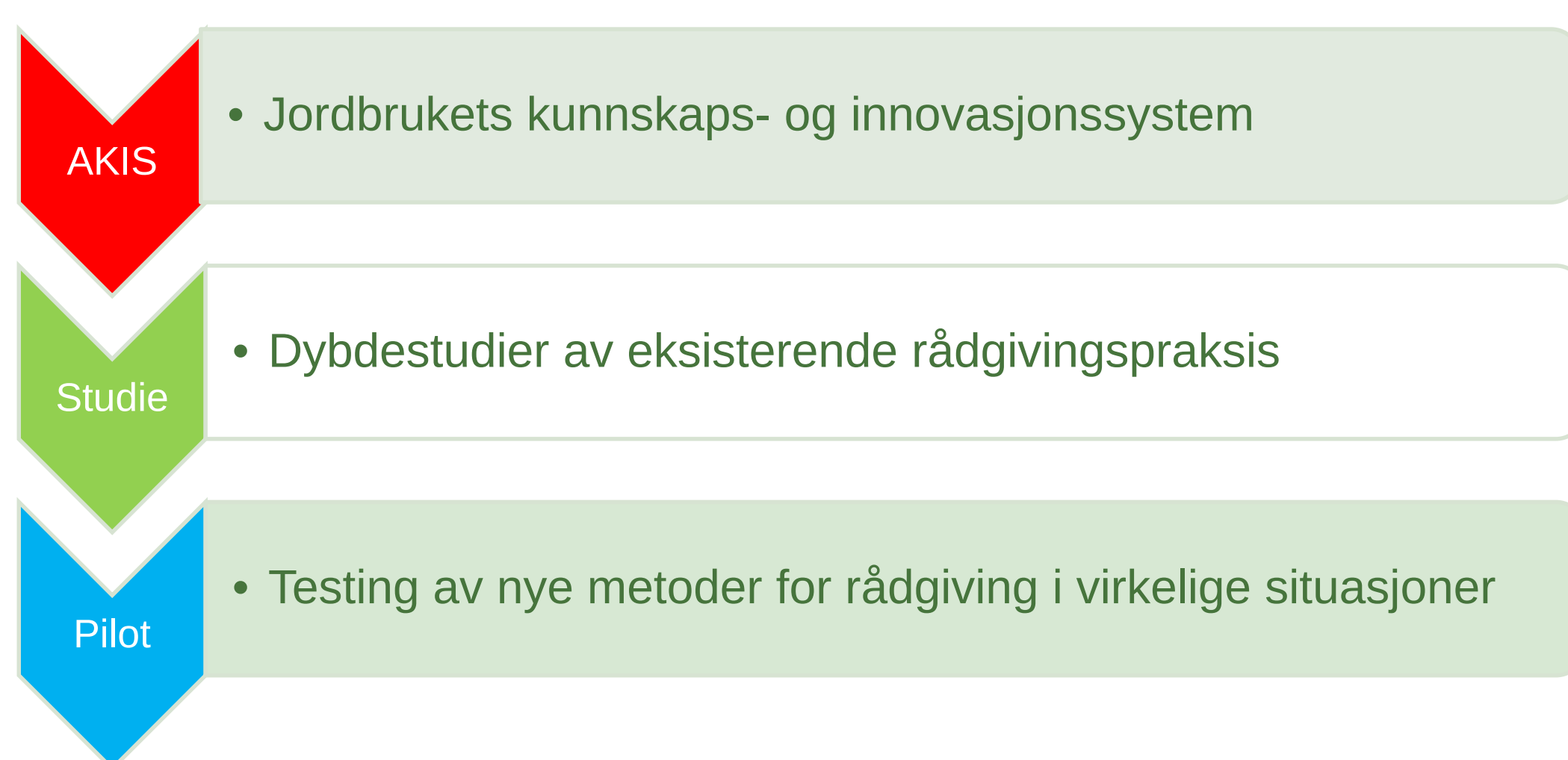

Kompetent bonde - forbedring av bønders kompetanse gjennom mer effektiv samhandling mellom bonde, veileder og forsker

MÅL: I forskningsprosjektet KOMPETENT BONDE studerer vi kunnskaps- og innovasjonssystemet i det norske jordbruket, både hvordan det er oppbygd og hvordan det fungerer i praksis. Hovedmålet for prosjektet er å bidra til bedre rådgivingsmetoder for å utvikle og styrke bøndenes kompetanse.

KOMPETENT BONDE ER ET SAMARBEID mellom forskningsmiljø og næringspartnere. Prosjektet er finansiert av Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri, med bidrag fra næringspartnerne, fylkesmannen i Møre og Romsdal og Trøndelag. Prosjektet startet opp i 2015, og avsluttes høsten 2018.

PROSJEKTSTRUKTUR OG AKTIVITETER

AKIS: Agricultural Knowledge and Innovation Systems

HVA GJØR VI: Aktivitetene i prosjektet består av analyser av jordbrukets kunnskaps- og innovasjonssystem, dybdestudier av rådgivingsaktiviteter i Norsk landbruksrådgiving, Tine, Felleskjøpet Agri og Nortura, og av en aksjonsrettet del med pilotstudier hvor næringsutøverne prøver ut nye rådgivingsmetoder i praksis i samarbeid med forskerne. På grunnlag dette utarbeider vi anbefalinger til tiltak som kan forbedre rådgivingen og rådgivningssystemet i landbruket.

Egil Petter Stræte (prosjektleder)

Ruralis – Institutt for rural- og regional forskning

egil.petter.strate@ruralis.no

Eystein Ystad

NIBIO – Norsk institutt for bioøkonomi

eystein.ystad@nibio.no

Gunn-Turid Kvam

Ruralis – Institutt for rural- og regional forskning

gunn.turid.kvam@ruralis.no

Mer informasjon: kompetentbonde.no

Fylkesmennene i Sør- og Nord-Trøndelag og Møre og Romsdal

Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri

NIBIO
NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

UiO : Universitetet i Oslo

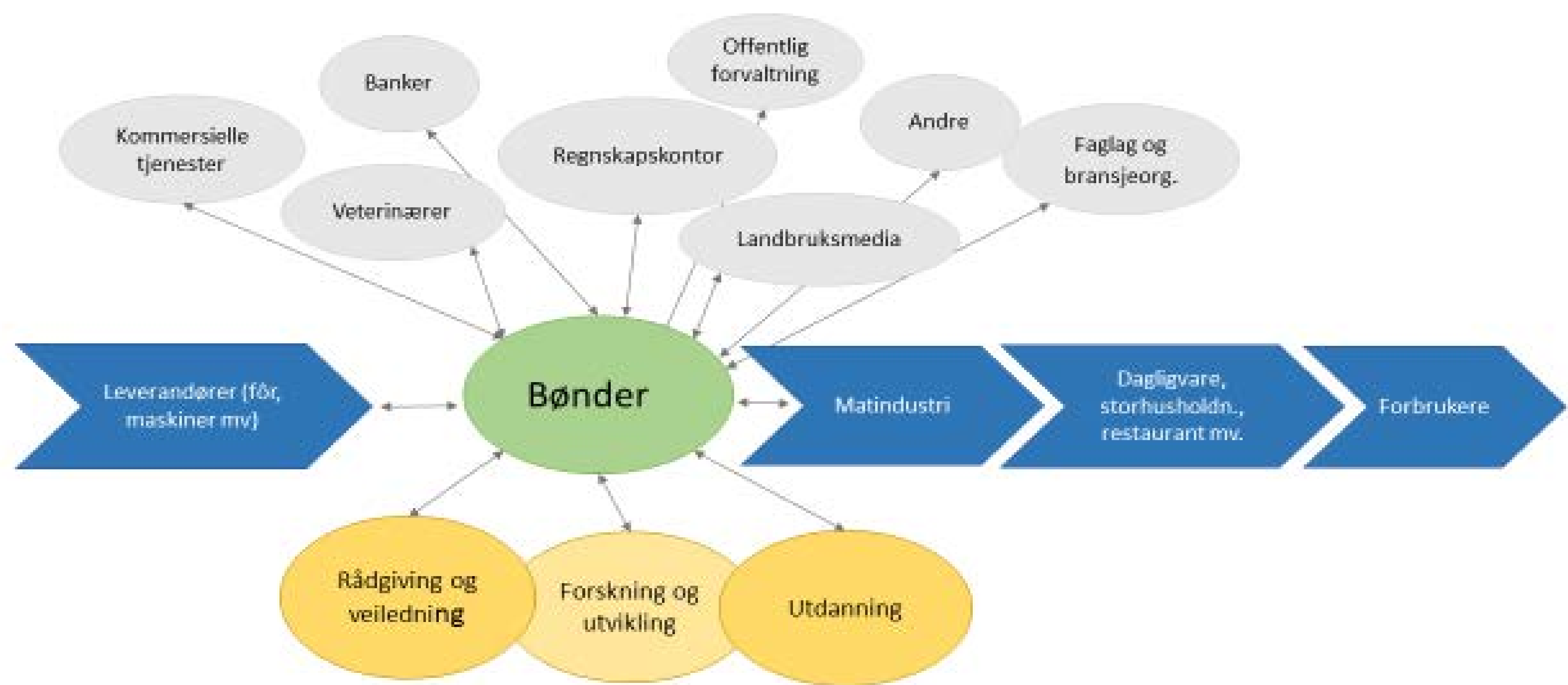

Trøndelag Forskning og Utvikling
Trøndelag R & D Institute

PRAXES AS

KUNNSKAPS- OG INNOVASJONSSYSTEMET I NORSK JORDBRUK (AKIS)

NOEN AV VÅRE FUNN

DIFFERENSIERING AV RÅDGIVINGSTILBUDET. Bønder er forskjellige når det gjelder anskaffelse og anvendelse av kunnskap. Fire ulike bondetyper kan være: (1) Proaktive bønder, som aktivt søker råd og kunnskap fra rådgivere. (2) Gjør det selv-bønder, som gjerne utvikler gårdsdriften på sin egen måte, og som søker alternative informasjonskilder. (3) Vente og se-bønder, som oppsøker råd, men som er seime med å ta kunnskapen i bruk. (4) Tilbaketrukne tradisjonalist-bønder som er lite åpen for omverden og har lav tillit til ny informasjon og kunnskap. Ulike bondetyper fører til behov for å utvikle et mer differensiert og målrettet rådgivingstilbud, for å imøtekomme variasjonen.

BESTILLERKOMPETANSE handler om evnen og kapasiteten til å erkjenne og uttrykke egne behov for kunnskap og rådgivingstjenester. En del bønder er passive i rådgivingssituasjonen, og de etterspør og anvender kunnskap i liten grad. Det er derfor et behov for å styrke bondens kompetanse og evne til å se og formulere eget behov for råd og kunnskap.

RELASJONELL KOMPETANSE handler om hvordan rådgiveren forstår og samhandler med bonden. Det er behov for å styrke denne kompetansen. Dette er en utfordring for rådgivningsorganisasjonene fordi mesteparten av rådgivingen tradisjonelt har vært innrettet på faktaorientert problemløsning.

INFORMASJONS- OG KOMMUNIKASJONSTEKNOLOGI brukt i rådgiving er undersøkt i dybdestudier og prøvd ut i piloter. Resultatene viser at IKT kan være en god løsning til bruk i fjernrådgiving, men det er viktig at det blir brukt på en systematisk måte. Det er mye som tyder på at dette fungerer best som et supplement til fysisk rådgiving.

UTVIKLINGSARBEID I RÅDGIVINGSORGANISASJONENE. Rådgiverorganisasjonene har et forbedringspotensial når det gjelder evaluering av sine tjenester og generell bevissthet om læring og utvikling. For rådgiverorganisasjonenes innovasjonsevne er det viktig å finne en balanse mellom operativ rådgiving og påfyll med utvikling av kompetanse.

FORSKNINGSKOMPETANSE I RÅDGIVINGSORGANISASJONENE. Innovasjon og utvikling av rådgivingen i skjer i et samspill mellom rådgivere, bønder og forskere. Rådgivings-organisasjoner som har ansatt egne forskere synes å ha lettere for å skaffe, bearbeide og bruke forskningsbasert kunnskap i egen rådgiving.

SAMARBEID MELLOM RÅDGIVINGSORGANISASJONER er et område som kan forbedres, til nytte for bøndene. Komplekse spørsmål og beslutninger krever ulike kunnskapskilder for problemløsning. Koordinering og samarbeid mellom rådgivingstjenestene forekommer, men er preget av å være ad-hoc og personavhengig.